

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Esposeul ministrului de culte.

(✱) Abia ne interesază pe noi Românii și pe celelalte naționalități nemaghiare din patrie ceva mai mult, ca și resortul ministeriului de culte și instrucțiune publică, cu care în urma organizațiunii noastre bisericesci școlare avem mai multe legături.

Drept aceea cu îndoit interes trebuie să urmărim cele-ce se petrec în acel resort, căci adese-ori ne ating foarte de aproape și încă în chestiunile noastre cele mai însemnate, dela cari atărnă progresul cultural al poporului nostru.

Am înregistrat și până acuma în liniamente scurte discursul capului acestui resort a ministrului Wlassics, ținut cu ocaziunea pertractării bugetului pentru ministeriul cultelor. Multe din enunțările cuprinse în acel discurs merită a fi cunoscute publicului nostru cetitor mai de aproape, de aceea ne luăm voia și acum mai târziu a le prezenta în cele următoare.

Indată după partea introductivă a discursului său, atingând stadiul în care se află cauza autonomiei bisericei papistașe, trece la articolul XIV din 1898, privitor la întregirea venitelor parohiale, și espune intențiunile sale cu privire la executarea dispozițiilor acelei legi.

„Paragraful 10 din numita lege, dice ministrul, ordinază, ca întregirea venitelor parohiale în sarcina bugetului statului să se întempele în timp de 9 ani, și anume în primii 3 ani treptat să se întregască venitul parochilor amintiți în §. 2. până la 1200 cor., respective până la 600 cor., iar în alți 6 ani următori treptat până la 1600, respective până la 800 cor.

„Dar dacă situațiunea financiară va permite, se va executa legea mai curând atât cu privire la timp cât și cu privire la bani, adică nu se va aștepta împlinirea alor 3 resp. 6 ani, precum nici aceea, ca suma respectivă să se satorască treptat.

„Cele 500,000 fl., luate în buget, sunt pentru preoțimea nepapistașă, iar cele

250,000 fl., pentru preoțimea romano-catolică, precum și pentru preoțimea altor biserici, cari și până acuma au primit o întregire până la 800 fl. Așadar de tot s'a luat în buget suma de 750.000 fl. în scopul indicat“.

Din aceste pasage aflăm, că pentru anul acesta ocură în bugetul statului în scopul întregirii venitelor preoților ortodocși, reformați, unitari și pentru ovrei 500,000. Aceste se vor împărți conform dispozițiunilor legii aduse, iar biserica rom.-cat. până la regularea congruei, va primi ajutoare din suma de 250,000, din care se vor acoperi totodată și pretensiunile bisericei calvine, care a susținut că dela 1895 încôce a întregit deja venitele unor preoți până la 800 fl. din ajutoarele primite dela stat sub titlul rebonificării perderilor din stolă și venite în urma introducerii legilor politice bisericesci. Acestă dorință a lor a fost acceptată și în art. de lege XIV, ca astfel să nu se pôtă reduce minimul odată satorit.

Trecând apoi ministrul la învățământ, se ocupă mai pe larg și de reforma școalelor medii, și accentuează între altele necesitatea „că pentru anumite școle de ale naționalităților, inspecțiunea să fie mai severă“. Acestă enunțare de sigur stă în legătură cu cele cuprinse în broșura despre politica fostului premier Banffy, unde autorul a descoperit, că în odioasă secțiune pentru naționalitățile nemaghiare, se intenționa fabricarea unei controle aproape olițiale.

Cât privește idea pentru trecerea școalelor comerciale sub îngrijirea ministrului de comerț, ministrul Wlassics se declară contrariu al ei din motivul susținerii unității învățământului.

Declară, că va înființa o nouă academie orientală comercială căci prin aplicarea tinerilor eșiți din academia de până acuma la societatea maghiară pentru navigarea pe mare și riuri, se simte lipsa absolvenților de acest soi. Se scie, că în academia ce există se propune și limba română.

Școle superioare de fete există în totă țera 25; dintre aceste de stat sunt

14. Fiind acest număr neînsemnat, ministrul dorește a se începe o acțiune în stil mare pe acest teren, „pentru-că dela acesta atărnă viitoriul patriei și al maghiarimei“. Pentru școlele superioare de fete nu există lege specială, și tocmai de aceea susține ministrul, că nu pôte fi destul de cu efect inspecțiunea față de școlele comunale, confesionale și private, și declară că este lipsă de reglementare prin lege. Planul nou de învățământ, încă este gata.

Mai deaprobe ne privește partea privitoare la învățământul elementar. Aici declară ministrul, că pe lângă creșterea „patriotică“ a pus un deosebit pond pe creșterea morală a tinerimei, și pentru asigurarea unei instrucțiuni religioase mai corespunzătoare, dorește remunerarea cateheților.

Limba locală a naționalităților, afirmă, că a acceptat-o ca obiect facultativ în mai multe școle de stat, „pentru-ca tinerii naționalităților să pôtă învăța și limba lor națională, și ca astfel firesce mai mult să iubescă școlele de stat și mai mult să le cerceteze“.

„În privința staticării școalelor — dice — nu am exercitat nici un fel de silă; nici nu e lipsă, pentru că așa de mulți o cer, în cât nu dispune de mijloce suficiente.

„Statul ridică școlă acolo, unde află de lipsă. 1666 de comune a designat, cari au lipsă de școle de stat. Cu 534 stă deja în pertractare și în 1899 va ridica 500, iar preste 5 ani 1000 de școle“.

„Pentru cuincuenalul învățătoresc și pentru întregirea salariilor învățătorilor comunali și confesionali, a luat în buget un plus de 110.000 adică: 600-000 fl. Acestă sumă nu-i de ajuns, și la această poziție va fi cheltuelă mai mare“.

Trecând la întrebarea întregirii cuincuenalului, enunță, că până acuma 4066 învățători beneficiază cuincuenalul. Guvernul vrea să purcedă în privința cuincuenalului în mod liberal. „Dacă comuna respective susținătorul școlei nu e în stare a da cuincuenalul, îl va da statul“.

Arată, că școlele civile sunt foarte cercetate și acolo unde sunt școle me-

dii, și că se ocupă cu gândul a le asigura dreptul la voluntariat.

Pentru asile de copii îi stau la dispoziție numai 16.000 fl. În anul acesta va înființa 25 asile. Față cu 1400 școlele statului are numai 260 asile, cu toate că activitatea comună a acestora ar asigura un rezultat mai bun. Comunele înzadar le strimtorază, căci n'ajunge la rezultat, pentru-că multe comune sunt atât de încărcate, încât nu se pôte pași față de ele mai cu energie. Cu toate aceste anul trecut au înființat 25 comune asile cu caracter comunal. Activitatea statului în această privință va atărna dela starea financiară.

O ordinațiune periculoasă, pentru preoțime. Ministrul reg. ung. de culte, a adresat tuturor judecătorilor și procuratorilor din țară o ordinațiune excepțional de gravă, cerându-le ca ori-ce arătare sosită lor contra unui preot, pentru „delicte morale grave“ sau pentru „atitudine contrară statului“ — să le înainteze imediat ministrului de culte și instrucție, fără considerare că pe baza stării faptice, se pôte porni cercetare contra preotului, ori nu se pôte, (deci ori e adevărat ori e vedenie, ce e pus în arătare!)

!!!

Sporirea armatei? Un diar din Hamburg află din Viena, că cercurile datătoare de ton vieneze, se ocupă cu ideea sporirii armatei monarhiei, și încă în așa măsură, că bugetul armatei ar recere o creștere a speselor cu o sută de milioane fl! „Hamburger Nachrichten“ aduce știrea și spune că deja în bugetul de ăstan al ministeriului de război, care va fi presintat delegațiunilor, va fi luată deja suma mărită cu 20 milioane.

Sporirea armatei ar sta într-aceea, că se va înființa un nou corp de armată, al 16-lea, în Brunn, poziție din care corpur ar fi în stare să apere grabnic hotarele atât spre Rusia cât și spre Germania, contra unei eventuale invasiuni.

Alt rënd de cheltueli ar recere prevederea artileriei cu tunuri nouă, niște tunuri inventate de un colonel de

FOIȚA

Din țara iernei de veci.

— Călătoria lui Nansen la Grönlanda —
După „T. L.“, de Dr. P. Opiș.

(Urmare.)

Sosirea la țărmurile apusean.

— Scăparea de zăpadă și ghiață. — Beutură mare. — Visita musculițelor. — Pregătesc o luntă din salcă și pânză. — Nansen și Sverdrup pornesc pe calea cea îndrăznească. — Ajung în pace în regiune locuită de oameni. —

După acesta tot mai bine s'au datat cu plutirea. Și fiind că vântul sufla într-una în direcțiune favorabilă, ei înaintară cu iuțelă extraordinară. Numai acuma începură a crede și cei mai deserați, că într-adevăr se vor smulge din pustia de ghiață și vor ajunge la țărmurile apusean, cel locuit de oameni.

Așa și fu. La 24 Sept. deodată zăriră o întunecime în direcțiune vestică. Câmpul de ghiață era acoperit cu o orbitoare zăpadă albă. Balto plin de bucurie strigă:

Pământ! Pământ! Pământ!

Să urca apoi cu iuțelă de necreșut pe un munte de ghiață din apropiere. Din vâr-

ful aceluia dete jos semne de bucurie nespuse. Iși scutura căciulița pătrată și cu mâinile și piciorolele arăta în direcțiune vestică, că într-acolo într-adevăr e pământ și că și marea se vede.

Nu se pôte descrie, cât se simțiră de fericiți călătorii. Deja cu iuțelă graduată înaintau. Nu stăteau nici să mănânce. Numai pe cale îmbucau câte ceva. Căci stânca întunecată, pleșuvă, care s'a vădut din depărtare, i-a atras mai mult decât ori-ce regiune din patria lor, de ar fi fost ea chiar asemenea raiului. Nici nu-i mirare! De săptămâni întregi nu văduseră alt ceva decât zăpadă și ghiață orbitoare și acum le-a cădut atât de bine, că văd și nisce stânci pleșuve.

În curând ajunseră acolo, unde de mult se doreau. Înaintea lor erau stânci, iar în apropiere teritorii lipsite de zăpadă, acoperite cu musciu. Ici coala se puteau observa și salce mici și nodurose.

Afară de aceea se aflau și lacuri mărune, cari le ofereau o apă admirabilă de beut. Din depărtare lucia un braț îngust de mare, care se întindea departe-departe.

Acestă vedenie o primiră cu strigăte generale. Saltau de bucurie, căci iată iar au

putut pipăi uscatul, iară puteau călca pe pământul cel binecuvântat, de a cărui față se lipsisera de mult. S'au desfătat apoi în colorea cea verde a plantelor, care, după atâta albită, li-a apărut admirabilă. Dar ce e mai de căpetenie, li-s'a oferit apă, apă bună de beut, cărei asemenea beutură nu există în lume și de care a bea e cea mai mare desfătare a vieții. Numai acela o știe acesta, care săptămâni întregi a însetat stămpărându-și setea numai cu puțină zamă de zăpadă topită.

Cel dintăiu lucru le-a fost să-și stămpere setea din lazul cel mai apropiat. Se puseră deci pe fole și cu plăcere nespuse au sorbit fluidul cel recreator. Li s'a părut, că nici odată nu se vor mai sătura de apă. Numai din când în când își mai ridicau capurile, ca să mai răsuflă nițel, apoi iar se apucau de beute.

Nu numai călătorii se bucurau foarte, ci și musculițele cari într'un număr foarte mare pândeau pe aici, și dând de oșpeții rari, îndată se apucară de ei și îi mușcau din resputeri.

De abia le înfrânară în câțva visita aflabilă prin ajutorul fumului. Apoi se așară pe musciul cel gros și se ospetară în-

tru bucuria călătoriei bine succese. Fumară apoi și câte o lulea de tabac, și începură a se sfătui, ce să facă de aci în colo?

Încetând aici câmpul de ghiață și zăpadă, vădută înainte-le o astfel de suprafață, preste care nu mai puteau străbata cu sania pedală, ba nici săniile cele grele nu le puteau târa după ei. Iar litoralul mării, lângă care era situată colonia Godthaab, unde nizuiau să ajungă, era încă destul de departe.

Cât de bine venite ar fi fost acum cele două luntrițe dacă nu le-ar fi lăsat pe țărmul ostic! Căci — după cum s'a dīs — brațul foarte lung și îngust de mare se întindea adânc în continent și pe acele luntrițe — ușor ar fi putut pluti până în marea cea mare, pe țărmul căreia zace Godthaab.

Dar înzadar. Luntrea le lipsia.

Totuși călătorii nu desperară. Ei și în necazuri mai mari își sciură ajută. Aflară și acum firul Ariadnei.

Se decisară să-și pregătescă o luntă, pe care să încapă doi oameni cu proviantul de lipsă. Acesti doi inși vor pluti cu luntrea pe brațul amintit de mare, vor căuta Godthaabul și câștigându-și luntre, vor transporta acolo și pe ceilalți patru tovarăși rămași în-

artilerie, cu cari se p^ote trage fără se se vadă jum, fără se se audă bubuitul lor și fără se se vadă măcar lucirea luminei din gura lor! Și se se înființeze încă 80 de baterii nouă de tunuri.

De se adevărește știrea, ea e în treit senzațională: pentru descoperirea nevisată măcar, a unor atari tunuri!, pentru ilustrația ce o dă tendințelor de „pace“ a conferenței conchimate de Tar, și mai ales pentru — noi s^{er}manii contribuabili din monarhie!

Maghiarisarea numelui, disprețuită de ministrul președinte Széll. „Egyetértés“ de Sâmbătă ne aduce următoarea informație:

„Precum aflăm din isvor demn de credință, ministrul președinte Széll, a adresat o ordinație de natură secretă către președinția ministeriului de interne, în care ordonă, ca pe viitor să nu mai permită nimănui, ca la eventuale maghiarisări de nume, să-și iee nume străbune nobile maghiare!“

Și kossuthistul chiar indignat de această ordinație, spune că ea „are miros tare reacționar“ și nu congruează cu „liberalismul“ timpului modern, nici cu declarațiile repetite ale lui Széll în camera deputaților, că el e adevărat liberal. Iar în numărul de Duminecă are primaticlu pe tema asta cercând să-l presinte ca un împedecător al curentului „salutar“ de maghiarisare a numelor.

Noi credem că prin ordinația ac^{es}ta dl Széll arată că e superior tuturor celorlalți șovinisti sforăitori, cari atâta bat din palme când ved pe câți faliți și corupți și coruptibili, schimbându-și numele lor, pătate p^ote de multe celea, și luând în locul lor altele „pompoze“ maghiare, încă cu nemeșescul „y“ la codă! Pentru ori-ce om neorbit de șovinism, lucrul e respingător, și se vede că dl Széll, care simte și el aversiunea pentru acest trafic nedemn cu numele, are curagiul a-și arăta disprețul său pentru acest curent, și a lua inițiativa pentru o m^{ar}ginire cel puțin, a lui.

Din diecesa Caransebeș.

Convocarea Sinodului.

Nr. 56 pres. ex 1899.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul bisericei ortodoxe răsăritene în eparchia Caransebeșului.

Lubitului nostru cler și popor, și onoraților deputați la sinodul eparchiei noastre!

Pe baza dispozițiilor §§-lor 89 și 90 din statutul organic, convocăm prin această sinodul ordinariu al diecesei noastre a Caransebeșului, la biserica catedrală din orașul Caransebeș, pe Dumineca Tomei, adică pe ziua de 25 Aprilie cal. vechiu a. c. la 9 ore a. m.,

dărept să-și petrecă timpul cum vor pute și să ascepte cu răbdare până ce vor veni după ei.

Intrebarea era acum, că din ce să-și pregătescă luntrea, pe care să încapă doi omeni.

Nici cu acesta nu s'au încurcat. Se aflau pe acolo destule salce mici și nodurose. Deși nu ușor, dar totuși pot alei din ele barem grințile de lipși. Sătra li-era din pânză prin care apa nu străbătea. Din acesta se putea croi, și pregăti fundul și laturile luntrei. De sătră și așa nu prea aveau lipși, căci nu mai era așa frig, cum fusese colo prin pustia de ghiață.

Îndată se apucară de lucru. Intre lemnele nodurose de abia aflară două rude de folos. Deci jertfiră sătra. Și iată luntrea era gata. N'avea, ce-i drept, exterior drăgălaș, ci sămăna mai mult ca o brăscă țestoasă, decât cu o luntre. Dar de aceea totuși era luntre și li s'a părut destul de frum^osă!.. Numai vifor sau altă nenorocire de n'ar ajunge-o nainte de ce vor fi străbătut sinul mării!

Călătoria pe această luntre o luă asupra-și Nansen și Sverdrup.

în care ziua îndată după s^{er}v^{er}șirea sfinteii liturgii și invocarea sfântului Duch, va urma deschiderea sinodului.

De aceea invităm pe toți onorabili deputați ai sinodului eparchial, periodul al X-lea, sesiunea a III-a, ca în susamintita ziua, la ora defiptă, să se afle în Caransebeș, ca așa sinodul conform regulamentului afacerilor interne, să-și p^otă începe activitatea sa.

Impărtășind și de astădată binecuvântarea Noastră arhierescă, sum

Caransebeș, în 10 Aprilie 1899.

Al tuturor

voitoriu de tot binele:

Nicolae Popea m. p.
Episcop.

Chestia Porților-de-fer.

Am anunțat pe scurt în numărul trecut retragerea guvernului unguresc în chestia tarifei Porților-de-fer, în urma protestării statelor interesate, în deosebi a Austriei. Iată cu ce cuvinte vestea această retragere „Budapești Hirlap“, dela 21 April:

„Tarifa deja publicată a tacselor de navigație la Porțile-de-fer, în înțelesul notei ungare trimisă oficiilor de externe a statelor interesate, ar trebui să între în vigoare de 1 Maiu. Primim însă informația, că guvernul nu mai are de gând să fie decisiunea ac^{es}ta.

„Nu sub presiunea dării din copite a Austriei, a fost amânata execuția, (nu, nu! Red.) ci pentru aceea, pentru că însuși ministrul de comerț, care la intrarea sa în funcție a găsit proiectul acesta gata, ține că trebuie încă meditat asupra efectului ce tarifa îl va avea asupra comerțului și navigației ungare. (O fi, o fi!) Despre tarifa de altfel n'au fost avisați nici înșiși cei interesați, adică societățile de navigație (deși mai sus constată că s'a trimis tarifa la oficiile de externe ale statelor interesate!). Natural că și celelalte urmau îndată. Red.), deci și asta eschide orecum, că guvernul ar fi avut să începă în Maiu încasarea taxelor. Proiectul e acum la consiliul de ministri, ceea-ce e fără îndoială lucru întârziat, considerând că guvernul român și bavarez și-au trimis deja și răspunsurile lor la nota ce li s'a comunicat în optima forma.

„Guvernul român ție în răspunsul său, că e întrebare de e terminată ori nu definitiv regularea navigației la Porțile-de-fer, iar de e, și atunci ține de necesar, ca să se stabilească o înțelegere cu statele interesate privitor la aplicarea și mărirea tarifelor. Dorința ac^{es}ta a notei române — ție diarul unguresc — e absolut lipsită de temei, căci contractele de London și Berlin și plenipotențiile, îi dau guvernului ungar dreptul de a-și acoperi cheltuelile de regulare, prin încasare de taxe, și apoi cheltuelile factice ale regulării, nici aproximativ nu se acoper măcar prin tarifa din chestie. Intrebarea a două, că ore regulată e deplin

La 29 Sept. pleacă pe mititelul, dar periculosul drum, pe mititeaua luntre, a cărei pânză nu s'a dovedit nici decât a fi nepenetribilă, căci tot într'una străbătea apa prin ea și într'una trebuia desertată.

De altcum regiunea preste care au străbătut, era destul de plăcută. Regiune munt^osă, prin stâncile căreia se aflau numeroase larice vinete și alte paseri de mare, cari sbureau în dr^{ep}ta și stânga.

Nansen a pușcat mai multe și când debarcau la amiazi și sara, tot-deauna ferbeau câte o păreche de larice în ăla ce au dus-o cu sine. Se înțelege numai așa de jumătate, ca să nu p^{er}dă prea mult timp. Totuși Nansen și Sverdrup au fost de părerea, că în viața lor nici când n'au mâncat o bucată mai gust^osă, ca cea de larice. De ceea-ce n'aveau să ne mirăm, îndată ce ne reamintim, că deja se împliniseră 46 zile decând nu mâncaseră carne proaspătă, și după atât timp și carnea cea mai miserabilă le-a putut părea o bucată delicată.

Călătoria a decurs fără vre-o pedecă mai mare. Din când în când s'a ivit câte un vifor mai mic, ce-i drept; dar luntrea totuși a prestat ori-ce necaz, și la 3 Octob^{re} zăriră Godthaabul mult dorit, ai cărui locui-

curgerea la Porți, cade și ea, căci părțile prescise de contracte, sunt factic regulate.

„Din punct de vedere de drept dară, protestele străinătății cad de sine. Cu toate acestea în cercurile decisive domnește opinia, că guvernul va reduce eventual de bună-voie tarifa proiectată, reducere ce acum e numai la întâmplare, dar care, dacă nu urmau atacurile nedrepte și necrutătoare ale presei vieneze contra noastră (a Ungurilor), se puteau efectui fără nici o greutate.“

Adecă: în urma ridicării v^ostre facem câțiva pași înapoi, dar să nu gândiți că de frica v^ostră!..

Iar în numerii de Duminecă (23 April) țiarele pestane, dând vestea că ministrul de externe contele Goluchowski a fost în 21 la Pesta, toate aduc prezența lui în legătură și cu chestia tarifei acesteia, remarcând însă faptul, că Germania iar ar fi luând și în ac^{es}ta chestie partea Ungurilor, ție c^und că drept de a „protesta“ statele străine n'ar fi av^{en}d, ci cel mult de a se târgui asupra tarifei. De-o fi prea mare tarifa, ea va fi în defavorul chiar a comerțului ungar și de asta Ungaria se va căi. Adecă și Germania îi dă, numai cât mai cu încungiur, sfatul de a scădea tarifa, ca să nu se „căiască“ mai târziu!..

Din diecesa Aradului.

M^orte unui om de bine.

† Toma Galetariu. Iarăși s'a stins un bărbat vrednic din sinul națiunii noastre. Poporeanul: Toma Galetariu din T^{el}a a dormit în Domnul la 26 Martie st. v. în etate de 76 de ani, — serie „Bis. și Școlă“.

Vestea despre m^ortea lui s'a lătit ca fulgerul prin jurul T^{el}ei, chiar prin părți mai îndepărtate, produc^{en}d pretutindenea, cea mai ad^uncă durere și întristare.

Înmorm^{en}tarea s'a făcut în 28 Martie v. în ființa de față a unui public din toate clasele poporației ce s'a adunat din întreg ținutul de pe valea Mureșului în număr de peste 500 de persoane, înțelegⁱⁿță și popor.

Actul funebral s'a început la orele 9 a. m. la casa mortului prin părintele protopop din Lipova: Voicu Hamsea, cu asistență de 10 preoți.

După s^{er}v^{er}șirea sftei liturgii în biserică s'a început prohodul, la finea căruia părintele protopop V. Hamsea a ținut un p^{an}egiric forțe succes, fiindu-i ic^onă vie repausatul în Domnul. Tecstul frumoșei sale predici a fost:

„D^omn^e! cinci talanți mi-ai dat și iată am dobândit alți cinci talanți. Și fapt e că răposatul deși era om fără de carte, prin talentul și hărnicia sa, s'a ridicat din starea și clasa cea mai de jos a poporului nostru și și-a agonisit avere mare ca nimenea altul dintre poporeni nostri, d^oră din toate părțile locuite de românii din țară. Din ac^{es}ta avere apoi s'a îngrijit de familia sa în linie la-

tori alergară înaintele cu deosebită admirare și cu mare sgomot de bucurie. Cu deosebită prevenire le traseră luntrea pe termure și i-au îngrămădit cu toate afabilitățile, cu toate că la început nu puteau înțelege, cum p^ote cineva veni din spre pustiiurile de zăpadă din ost, căci pe aceste le considerau de nise locuri, prin cari nimeni nu p^ote străbate și nimenea n'a mai sosit dintr'acolo.

După ce Nansen și tovarășul său le-a explicat pe scurt cele întâmplare, s'au îngrijit ca și cei-lalți patru tovarăși ai lor, rămași îndărăpt, să p^otă ajunge la ei cât mai cur^{en}d. Îndată-ce înțeles^{er}ă locuitorii starea factică, căți-va înși dintr'înșii numai decât s'au declarat gata, că vor merge și vor căuta pe cei patru străini și îi vor transporta aici cu toate ale lor.

Și ei și-au și ținut cuv^{en}tul dat. După explicarea lui Nansen au și nimerit pe cei patru tovarăși rămași îndărăpt și i-au transportat la Godthaab fără nici un necaz, așa că în fine după atâtea suferințe, toți se aflau împreună pe colonia cea mică, care pentru ei era adevăratul pământ al făgăduinței.

(Va urma.)

terală, căci din fericita-i căsătorie n'a avut următori direcți, și în mare parte și de celelalte număr^ose rudenii.

„A dat apoi Domnului său talanții ce îi com^{an}pet; lăsând adică o fundație bisericei rom. gr. ort. din T^{el}a în sumă de 13,000 fl., apoi câte 500 fl. pentru școlă superioară de fete din Arad, alumn^eul din Arad, școl^ei din T^{el}a, Lipova și Logoj.“

La finea cuv^{en}tării publicul asistent atât cel din biserică cât și cel de afară, a rostit cuvintele: „D^o-zeu să-l ierte.“ !

*

Ședință festivă la seminar. Societatea de lectură a tinerimei dela institutul pedagogico-teologic ort. rom. din Arad invită la ședință festivă, ce se va ține la Dumineca Tomei în 25 Aprilie (7 Mai) 1899. în sala cea mare a seminarului. Ofertele benevole în favorul bibliotecii societății. Program bogat, declamațiuni, disertațiuni, producții corale și instrumentale.

Biserica ortodox-catolică în Bucovina.

III.

Congresul bisericesc.

Sinodul metropolitan, ce s'a aprobat prin prealinta rezoluție din 24 August, este organul competent bisericesc în afacerile doctrinei și cultului. Alegerea episcopului și administrarea averii ar pica în sfera de com^oetență a congresului bisericesc.

Primii pași pentru un congres bisericesc s'au făcut de către consistorul episcopesc în anul 1848, prețin^{en}d alegerea episcopului prin un sinod național.

S'au ținut și adunări în privința ac^{es}ta la anii 1861, 1868, dar abia adunarea im^osantă din 11 Iunie 1870 în cauza autonomiei bisericei din Bucovina sub presi^oniul baronului George Hormuzachi, în grădina publică din Cernăuți, protestă în termeni energici contra asupririi bisericei ortodoxe, cer^{en}d convocarea unui congres bisericesc constitutiv pentru eparchie, redarea fondului în administrarea bisericească, sub controla statului, și dreptul de a-și alege episcopul său.

Dorințele aceste au fost înaintate de o deputație Maj. Sale în Viena.

Dar ministerul de culte prin emisul din 1 Decemvrie, 1870 în^{cu}vință proiectul ce i-se supuse de împuterniciții deputației din Septemvrie aceluiași an, și așa adunarea preparativă din 18 preoți și 18 mireni votă în 1 Martie 1871 un statut de alegere pentru congres. Congresul avea să constee din 24 preoți și 24 mireni sub presi^oniul episcopului.

Propunerile aceste au fost sancționate prin prealinta resol. din 9 August 1871, dar fiind-că episcopul Eugeniu nu era deplin conștes întru toate, constituirea congresului se amână!

După m^ortea episcopului Eugeniu, în 1873 iarăși plecă o deputație la Viena în afacerea congresului.

Urmă^{re} de la 1873 cei doi primi metropoliți ca arhipăstori ortodocși, dar abia sub al treilea metropolit, sub vrednicul și energicul arhipăstor Dr. Silvestru Morariu-Andrievici, se constituî congresul, votând statutul și regulamentul de alegere pentru congresul bisericesc. Dar' acest statut a abandonat punctele cardinale pentru biserică, adică alegerea episcopului și administrarea fondului.

În 1887 cutrieră iar o deputație, condusă de Ecs. Sa bar. Alexe Vasileo la Viena, în 1889 interpelă bar. Victor Styrcia în senatul imperial în cestia congresului. Metropolitul Dr. Silvestru stăruî neîntrerupt pe la locurile competente și abia la 1891 se convocă din nou o adunare constitutivă a congresului, pe care însă — a împedecat-o în funcțiune taimosul Pace!

De la 1891 înc^oce dorme chestia congresului un somn de tot liniștit!..

Un Eudoxiu și George Hormuzachi, cari au eluptat despărțirea Bucovinei atât la 1849, cât și la 1860, un Silvestru, nu mai trăiesc!

Cui îi mai trebuiesc congrese?..

Revistă Externă

Americanii în Filipine

Expediția americană care avea misiunea să pacifice Filipinele, a făcut, după cât se vede, fiasco. Generalul Lawton și-a exprimat părerea că numai pentru a pacifica insula Luçon ar fi nevoie de 100.000 oameni.

Reaua impresiune făcută de acest eșec asupra opiniei publice, este așa de mare, că guvernele diferitelor state federate, au luat inițiativa de a da avertismente guvernamentului central american.

Statul Minnesota cere, printr'un mesagiu adresat Congresului, să se repatrieze voluntarii acestui stat cari se află la Manila actualmente și cari cer în unanimitate, se se întorcă la vetrele lor!

Să dăce totuși că Mac Kinley are de gând să mai mobilizeze încă 35.000 de voluntari pentru a mări efectivul armatei americane din Filipine.

Lucrul este problematic, mai ales că abia 7 la sută din voluntari cari au luat parte la războiul contra Spaniei, se arată dispuși a se angaja și pentru Filipine.

Este în aceste condițiuni probabil, că nenorocita politică de cucerire a Republicii federative americane, va lua în curând sfârșit și că o înțelegere se va stabili cu Filipinii.

Filipinii se arată și acum dispuși a trata. Un comitet de 22 Filipini s'a alcătuit pentru a intra în vorbă cu comisiunea americană. Natural, comisiunea are misiunea de a obține cea mai largă autonomie posibilă.

Din tractul Reghinului.

— Sinod protopresbiteral. —
(Urmare).

La cele 21 școle din tract au frecvențat prelegerile 1664 elevi. Instrucțiunea a celora a fost concredută la 21 învățători, dintre cari 9 definitivi și 12 provizori. Susținerea acestui corp didactic s'urcă la cifra de 6350 fl. v. a. oscilând salariile între minimul de 300 fl. și 380 fl. v. a.

Lipsa de învățători cualificați, pelângă totă ameliorarea salerielor, și în timpul mai nou se simte.

Rezultatul esamenelor publice școlare, la cari în cea mai mare parte a presidat însuși șeful tractual, a fost în genere înmulțamitor.

Aci sinodul își exprimă dorința, ca și pe venitor învățătorii învecinați să fie îndrumați a participa la esamenele publice ale colegilor, ba încât va fi posibil chiar și preoți din apropiere, ca un espident, prin care învățământului i se dă atențiunea cuvenită.

Școle de stat din comune cu credincioși de ai noștri se află 3. anume: Iociu, Messterhaza și Toplița unde catechistiunea elevilor gr.-or. e concredută parochilor concernenți.

IV. *Partea episcopescă.* Rațiociniul e în ordine. Budgetul pe anul 1899 s'astabilește în cifrele: Intrate fl. 633. 50, eșite fl. 625.

Isvorele de venit pe sama fondului protopresbiteral sunt următoarele: 1) chiriile dela casele protopresbiterale din Reghin, 2) Dela totă părechia noucununată 65 cr. 3) Discul Rosaliilor și 4) Repartițiunea tractuală anuală dela 3—10 fl., pe fiecare parochie amăsurat resurselor ei materiale.

Din aceste venit, deși modeste, s'a acoperit și pe anul trecut anuitatea de 400 fl. v. a., pentru amotisarea datoriei protopresbiteratului la fondurile archidieceșane.

Deodată adevă cu arondarea recerută a protopresbiteratelor, s'au contemplat și pus pond și pe anumite centre mai însemnate, mai ales orașele de frunte aflătoare pe teritoriul protopresbiteratelor, — pentru ridicarea vașei biserice, pe mijloce de comunicațiune mai convenabile etc. Pentru tractul nostru un atare centru mai potrivit e Reghinul sâșes, dar aci e un mare inconvenient, căci credincioșii noștri sunt în privința numerie sub 50 suflete.

E anevoie și a forma cu atăta, o parochie de sine.

A cumpărat protopresbiteratul o casă în piața Reghinului cu 8000 fl. v. a. prin contragerea unui împrumut de 6000 fl. v. a., din fondul de 20,000 archidieceșan, și pentru amotisarea datoriei acesteia cu câte 400 fl. anuitate, s'a impus fiecărei parochii o repartițiune anumită anuală.

A obvenit cazul, că din lipsa de venit, în vreo 4—5 ani, acēsta anuitate nu s'a putut plăti, de unde interesele întru atăta au crescut, încât deși acum de mai mulți s'plătesc anuitatea regulat, aceea s'compută tot numai la acoperirea intereselor restante și dădă numai preste câțiva ani vom mai putea ajunge, ca s' amotisișă ceva și din capital.

(Va urma.)

Din România

Noul guvern.

Iată și lista noului guvern român, pur conservator, format Sâmbăta trecută și care Duminecă dimineța a depus în mâinile Regelui jurământul:

Di G. Gr. Cantacuzino, președinte de consiliu și ministru de interne.

Di General Manu, ministru de finanțe.

Di Take Ionescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice.

Di Ioan Lahovari, ministrul de externe.

Di general Iacob Lahovari, ministru de războiu,

Di Nic. Flea, ministru al domeniilor.

Di C. Disescu, ministru de justiție.

Di Dr. C. Istrati, ministru al lucrărilor publice.

Va urma acum o schimbare pe totă linia în administrația țării.

Deja Duminecă se știa, că postul de secretar-general al Ministeriului de interne va fi oferit dlui D. Nenitescu;

iar cel de prefect al poliției capitalei București, dlui general Algiu. — etc.

(*Mortalitatea în București*) După raportul general asupra igienei publice și a stării sanitare a Capitalei române pe anul 1898, elaborat de dl Dr. N. Georgescu, medic șef al Capitalei, în cursul acestui an au murit în București 4104 de bărbați și 3372 de femei. În total 7466 de decese.

Din statistică reese, că subtrăgând cazurile de morțe din cele de naștere, și nesocotind imigrațiunea, prin nașteri poporatiunea Bucureștilor a crescut cu 1500 suflete.

(*O mare donațiune*). Dna Maria Moruzi, fostă în prima căsătorie principesa Alex. Cuza, a făcut înaintea tribunalului Iași secția III-a, actul de donațiune prin care dăruiește spitalei de copii „Caritatea“ din Iași moșia Ruginosa, care i-a fost legată prin testament de defunctul său soț.

Donațiunea este făcută sub următoarele condițiuni: 1) Să se înființeze în palatul de pe Ruginosa un spital pentru copii, care să poarte numele „Cuza Vodă“. 2) Să se dea din câștiul primului an 4000 lei domnului Colonel Rosnovanu pentru terminarea bisericeii din Rosnov.

Donațiunea întrece ca valoare: 2,000.000 Lei.

NOUTĂȚI

Restanțele de dare, nu te mai lipsesc de dreptul electoral. În urma decisiunii forurilor competente, s'a dat ordin compunătorilor listelor electorale, care chiar acum se fac pentru anul viitor, ca *deja în aceste liste să fie luați toți cărora după dare le compete dreptul de alegători*, dar cari, în sensul legilor și dispozițiilor de până acum, dacă erau în restanță cu darea, erau lăsați afară din liste. Asta nu mai e pedecă, și deja în anul viitor, toți vor avea drept de alegători. Prin acēsta numărul alegătorilor crește cu multe mii.

*

De la Academia română. Academia română a ales în 8/20 April cu 2/3 din voturi, ca membru activ al secțiunii de științe pe dl *d-r Istrati*. Candidatura dlui Hepites, a căzut.

Marele artist pictor român *N. Grigorescu* a fost propus ca membru de onoare al Academiei.

Delegațiunea Academiei compusă din d-nii Poni, Urechia, Olănescu și general Fălcoianu, a prezentat, tot în 8/20 April, omagiile înaltului corp la ocaziunea aniversării de 60 ani *M. Sale Regelui Carol*.

În ședința din aceiași zi a fost ales de membru ordinar al Academiei, *Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae Popea dela Caransebeș*. P. S. Safusese până aci membru corespondent. Felicitările noastre respectuoase P. S. Sale.

Di George Cosbuc iubitul poet, după ce, deși încă tiner, abia de 32 ani, a fost decorat de M. S. Regele Carol cu „Coroana României“ în grad de cavalier, acum a fost propus să fie ales și membru al Academiei, în calitate de corespondent deocamdată. Onoruri binemeritate, din cari vedem, că adevărata vrednicie începe a fi recunoscută și apretiată serios și la noi Români. Despre poet altfel se vorbește mult în zilele astea și din incidentul că a terminat și scos de sub tipar opul său „Istoria unei corone de oțel“, care descrie: războiul de independență din 1877—78, în formă populară, în prosă bine îngrijită și în poezie, pe sama tinerimii școlare.

*

Disideriu Szilagyi, ministru de interne. În cercurile politice din Pesta se susține, că fostul președinte al dietei, Disideriu Szilagyi, va fi încurând numit — ministru de interne; același Szilagyi, care ca ministru de justiție în era Wekerle, a făcut procesul Memorandului și celelalte multe, contra naționalităților. La interne va avea și mai și ocazie a ne fericii!

*

??? „Epoca“ de Luni ne aduce următoarea știre: *Di și D-na Take Ionescu* au dat aseră o splendidă serată musicală în folosul construirii unei **biserici anglicane în Capitală!**

*

Nașteri și morți în Anglia. Dintr'o publicație oficială a biurolui englez de stare civilă reese că numărul căsătoriilor în Anglia a fost în 1897 mai mare ca ori-când de la 1876. De altă parte însă, scade proporția nașterilor, care era de 34 la sută în 1877, și acum abia e de 29. S'ar părea deci, că în Anglia, ca și în Franța, merge încet sporirea populației. Totuși deosebirea dintre nașteri și morți (29% nașteri și 17% morți, deci 12% diferență în favorul sporirii), este cu mult mai însemnată de cât în Franța, în care mor 22 la sută și se nasc 19 la sută, deci numai 3% diferență în sporire.

*

Reprezentatiune teatrală, urmată de dans va arangia inteligența din Hodac-Ibănești, Luni la 1 Mai 1899 st. n. în localul școlii gr. cat. din Hodac. Venitul e destinat pentru înființarea unei biblioteci populare în Hodac.

*

Sloboșirea unui mare balon. Pe țărmul lacului Constanța, aprôpe de Meersburg, s'a înființat de două luni un șantier, unde un mare număr de muncitori lucră la construirea punții de unde se va face urcarea balonului cu cârmă a contelui de Zeppelin. Puntea acēsta, aședată pe un număr ore care de vase, înainteză până la vre-o 500 de metri în interiorul lacului. La extremitatea punții, lacul are o adâncime de 20 de metri. Cheltuelile acestei construcțiuni se urcă la aprôpe 140.000 de mărci, și vor fi acoperite de societatea württembergheză de aerostațiune. Se speră că înălțarea balonului se va putea face în cursul lui Iulie. Conte Zeppelin lucră de mai mulți ani la găsirea cârmei balonului și se vede că societatea de aerostațiune are încredere în succesul întreprinderii sale.

*

Mulțumită. Ziua sf. Pasci e acceptată de întreaga lume creștină cu mare bucurie ca sărbătorea cea mai însemnată decât toate sărbătorile. Parochienii noștri din Cămpuri-Surdue ascēptă și ei acēstă zi cu îndoită bucurie. După terminarea edificiului

bisericei nouă, ne-au lipsit lucrurile sfinte cari sunt de lipsă la înfrumșeșarea internă a bisericeii.

Bunii și sîrguincioșii creștini ai acēstei biserice au priceput lipsa unui policandru și a sfeșnicilor mari în biserică și făcându-se subscripția de daruri benevole, s'a adunat suma de 235 fl.

Din acēstia s'a comandat un *policandru* la firma Ernest Krickl în Viena cu prețul de 200 fl., policandru de o frumșeță rară. Cu 35 fl. s'au pregătit două sfeșnice mari de lemn, cari încă sunt frumos aurite și poleite.

Acēstea daruri sunt menite a se pune la locul lor pe ziua de Pasci, și parochienii noștri ascēptă cu dor marea sărbătoare, să vadă și darurile de Pasci ale bisericeii noastre.

Contributorii la acēstă sumă sunt 47, fiește-care cu câte 5 fl., toți din comuna bisericească. Pentru îngustimea locului nu le publicăm numele, însă primescă mulțumita sinceră a tuturor pentru sumele contribuite. Fie bine-primate la tronul ceres acēstea jertfe!

Cămpuri-Surdue, în săptămâna mare, 1899. *Ioan Budoiu*, preot.

*

Producție în Boița. Tinerimea română din Boița arangeză a doua zi de Pasci, o *producțiune musicală-teatrală* împreună cu dans, în pavilionul de vară. Venitul, în scop filantropic.

*

Morțe. *Ioan Axente*, econom și membru în comitetul par. din comuna Frăua, după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, împărțit fiind cu sfintele taine în etate de 58 de ani, Joi în 8/20 April în spitalul Francisc Iosefin din Sibiu. Rămășițele pămâtesci ale defunctului s'au depus spre vecinica odihnă, Duminecă în 11/23 April în cimiterul bisericeii din comuna Frăua. Il deplâng o veduvă și 5 orfani.

Fie-i țărina ușoră!

*

Banchete, nu glumă!... Să știe cât de puternice sunt cele două curente ale „imperialismului“ și a „bimetalismului“ în Statele Unite americane. Chiar și alegerea președintelui statului, pe panta acēsta se pune, e imperialist ori bimetalist? Fiind partidele uriașe, și manifestațiile lor de partide sunt atari. Iată ce se scrie asupra unei adunări cu banchet ținută zilele astea de unul din aceste partide, fiind în ajun de alegeri nouă:

Banchetul democraților argentiști, care s'a dat Sâmbătă s'era la marelle palat central din Nev-York, a întrecut în proporții pe al adversarilor lor, ai clubului „Tammany-hall“, și anume 2400 de oameni au luat parte la acest banchet, a 5 franci de cap, presidat de d. Bryan, pe când 400 de dōmne banche-tau într'o altă sală!

După banchet, alte 2500 de persoane au fost admise în sală cu o intrare de 2 franci 50 bani de cap, ca să asculte discursurile, așa în cât erau de față 5000 de oameni, când d. Bryan s'a sculat ca să ia cuvântul în mijlocul unor ovațiuni nesfârșite...

*

Stil turcesc... Sultanul a numit pe grecul Costachi-Vayni-efendi, fost președinte al Curții de apel din Constantinopol, de principe al Samosului.

Firmanul (decretul) de denumire a lui, e vrednic să fie cetit, ca model de... stil turcesc. Aci într'adevăr ori te omără cu dragoste, când ești în grație, ori te suflă de pe fața pământului, când ai cădut din acea grație. Iată firmanul care s'a cetit în adunarea națională din Samos:

„Tu, gloria celor mari și ilustri, care împreunezi în tine tot ce e glorios și sublim, care te bucuri de marea favoare a Suveranului etern, care ești unul din demnitarii cei mai distinși ai ilustrului meu imperiu, care porți glorioșele decorațiuni „Osmanie“ și „Medjidie“ clasa II (mare ofițer), președinte al secțiunii comerciale a Curții de apel, Costachi-efendi, fie ca gloria ta să dăinuiască multă vreme“.

După acest prolog dithyrambic, firmanul anunță, tot în același stil, lui Vayani-efendi, că este numit „Principe la Samos“ în locul lui Musur-bey, numit membru în consiliul de Stat, și exprimă speranța că noul print, avându-se în vedere doveșile de înțelepciune și de fidelitate ce le-a dat până acum în diferitele posturi ce le-a ocupat, va ști să lucreze pentru ameliorarea afacerilor insulei.

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată
de

Un prieten al plugarilor.

(Urmare)

În un mod reprezentativ arată Sprengler asupra însemnătății combinațiilor minerale ca materie pentru nutrirea plantelor, și a prelucrat nutrirea plantelor din punctul de orientare de atunci în un mod sistematic. Încă și alți învățați farmacistul de curte Rückert din Ingelfingen în Franconia, preotul Meyer din Kupferzell și alții, au cercat a afla însemnătatea substanțelor minerale la plante; însă fără rezultat.

Marelui chimic Liebig i-a succedat de a studia pe baze sigure, teoria cea veche despre substanțele organice a nutrirei plantelor și cu această teorie și teoria nitrogenului și teoria humusului. După instrucțiunile lui Liebig plantele nu iau nici o urmă din substanțele humose ale pământului, și nici nu se pot nutri prin humus. Această învățătură alui Liebig prin cercetări din partea lui Knop, Sacs, Stohmann și alții s'a dovedit prin experimente.

II. Fustus de Liebig 1804—1873.

Unul dintre cei mai mari chimici și naturaliști din timpul mai nou, născut în 8 Maiu 1803 în Darmstadt, frecuenta gimnaziul acolo, veni în anul 1818 în farmacia Heppenheim, unde stă 11 luni. De aci înainte 1819—22 studiu în Bonn, Erlangen și în Paris, o lucrare prezentată academiei franceze despre acid inflamabil atrase Liebig asupra sa atențiunea lui Alexandru de Humboldt și cu acesta ocaziune veni în atingere și cu Gay-Lussac. Influența lui Humboldt îl puse pe Liebig în statul profesoral. Dela anul 1824—52 a fost profesor de chimie la universitatea din Giessen. Marele Duce în semn de recunoștință pentru meritele lui pe terenul chimiei îl ridică la rangul de nobil. În toamna anului 1852 lua catedra la universitatea din München, unde muri în 18 Aprilie 1872.

Învățăturile lui despre agronomie le publică el în următoarele opuri:

Principii fundamentale din agricultura chimică. Teoria și praxa agriculturii. Epistole din știința naturală. Despre agricultură, chimia și întrebuințarea ei în agricultură. Societatea chimiștilor germani îi ridică un monument de marmoră pe piața Maximilian din München.

O nouă direcțiune în privința studiului agronomic a făcut Liebig în cartea lui apărută la anul 1840, care a devenit renumită. Această carte poartă titlul: „Chimia și folosul ei în agricultură și fiziologie“. El arată în opozițiune cu teoria despre humus și nitrogen, că fertilitatea câmpurilor provine din materiile minerale aflătoare în pământ, precum și azotul și acidul carbonic necesar îl primesc din atmosferă. Simburele învățăturii lui Liebig este următorul: Cu tot culesul, care îl dă pământul, îi se detrage o cantitate de materie care din materiile minerale, cantitatea aceasta se orientează după speciile plantelor, cari se culeg. Ca să rămână pământul în continuu productiv, atunci pământului se îi se dea iarăși materii de aceea, de cari i s'au luat prin cules. De aceea agricultorul trebuie să se îngrijescă, ca să gunoie pământul cu gunoie de acela, în care află o cantitate însemnată de materie minerale (Teoria minerală).

Liebig a fost acela, care a dis, că ce s'a luat agrului prin cules, aceea trebuie să îi se redea, decât voești, ca pământul să rămână pe aceeași treptă de fertilitate. Liebig ne învață ce materii îi iau plantele din aer, și ce materii din dământ. El ne învață a cunoaște însemnătatea materiilor minerale pentru nutrirea plantelor. Lui și școlii lui îi dădorește agronomia legile naturale pentru lucrarea pământului. Explicațiuni clare despre viața și nutrirea plantelor, securitate în tehnică. Intemeierea de stațiuni de cercetare chimico-agricole. Ridicarea comerțului cu mijloace de gunoie artificiale. Sute de nai aduc din toate părțile lumii Guano preparate de oșe, Chilispeter din America, Guano de pește din nord, sare de cal din băile de sare de la Strassfurt.

(Va urma).

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Damasturi de mătase

75 cr.

până la fl. 14.65 de metru — precum și „mătase Henneberg“ neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — în cele mai moderne țesături, colori și desinuri.

Particularilor, liberă de vamă și porto în casă. Mostre cu întorcerea poștei.

Fabricile de mătase G. Henneberg (lîf. de curte ces. și reg. Zürich. [19] 3

Nr. 129/899.

[59] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Tărtăria, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu această parohie dau suma anuală de 428 fl 40 cr., în privința cărora se pot lua informațiuni mai detaliate dela oficiul protopresbiterat.

Darea și echivalentul erarial după porția canonică e dator a le solvi parochul.

Concurenții au ași așterne cere-rile instruite conform normelor din vigore, până la termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeș, 29 Martie 1899

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv. —

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 157.

[60] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a Geogiul-de-sus, prtpresb. Albei-Iuliei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotățiunea împreună cu acest post este 645 fl. 50 cr.

Reflecții la acest post sunt avisați a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu până la termenul susindicat.

Dela concurenți se așteaptă, să se prezinte în o Duminică sau sârbătoare la biserică, pe lângă observarea § lui 18 din „Regulamentul pentru parohii“, pentru a celebra și cuvânta.

Alba-Iulia, 25 Martiu 1899.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Albei-Iuliei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Florian Rusan,
adm. prot.

Iosif Schultz,

neguțetor de vinuri,

Sibiiu, Strada Poplăcei nr. 30,

oferează

vinurile sale ardelenesci

garantat naturale, la cumpărare de cel puțin 56 litre cu următoarele prețuri:

Vin de masă anul 1898	per litru	18 cr.
„ „ „ „ 1896	„ „	24 „
„ „ „ „ „	„ „	26 „
„ „ desert „ 1894	„ „	34 „

[58] 2—3

Cu stimă:

Iosif Schultz,
neguțetor de vinuri.

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiiu, se pôte procura

Pribeag

de

Ioan Iosif Sceopul.

Prețul broș. 75 cr.

Trufandale de saison

Icre de crap roși! Icre negre de Astrahan!

Masline grecești escelente!

Halva de Constantinopol!

Unt de lemn franțuzesc!

Olei de in (în adins pentru noi tescuit).

Brânză sēcuiască prospătă (în beșicute.)

Cașcaval de Penteleu!

Brânză de Liptau!

Cremă de Carpați (picantă)!

Totdeauna proșpete, din prima calitate și cu prețuri moderate, la

„Concordia“,

societate comercială pe acții,

[57] 1—3

Sibiiu.

Nr. 14 Tip.

[61] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de director al tipografiei și librăriei archidieceșane se publică concurs cu termen până la **20 Maiu (1 Iunie) a. c.**

La postul acesta pot concura indiviți greco-orientali români, cari au pregătiri necesare pentru ambele specialități, având a documenta studiile absolvate, ocupațiunile practice de până acum și cunoștința limbilor în vorbire și scriere.

Celelalte condițiuni de angajament au a le formula precis concurenții, rămânând ele pendente dela stipularea comisiunei subsemnate, căreia sunt de a se presenta concursele până la termenul indicat mai sus.

Sibiiu, 3/15 Aprilie 1899.

Comisiunea administrativă a tipografiei archidieceșane.

În prețma examenelor!

Atragem atențiunea domnilor învățatori asupra

scrisorilor (propise) de examen

pentru scrierea română, germană și dictando tipărite în Tipografia archidieceșană, în colóre vênătă, pe hârtie forte fină, mărime 24/31 cm.

Prețul: de bucată 1 cr.; 100 bucăți 65 cr. și porto postal.

Comandele din afară se execută imediat.

Librăria Archidieceșană.

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.